

TUDOROWIE

MAGAZYN O HISTORII ANGLII

RÓŻA BEZ KOLCÓW MIŁOŚĆ KRÓLA

Cena 25,00 zł
w tym 8% VAT



NR 2/2016

W NUMERZE M.IN.: AFRODYZJAKI W CZASACH TUDORÓW • TOMASZ WOLSEY, KARDYNAŁ I DYPLOMAT

- WILLIAM SZEKSPIR I FILM • DŻIHAD KONTRA KSIĄŻĘ ALBIONU • MAŁŻEŃSKIE PERYPETIE KRÓLOWEJ MAŁGORZATY
- ŻYCIE SEKSUALNE TUDORÓW • SPACER PO STRATFORDZIE • CZY ELŻBIETA I KUPIŁA PERŁY BARBARY RADZIWIŁŁOWNY?

ŚMIERĆ KRÓLÓW

Tragiczne zgony władców
średniowiecznej Anglii



Śmierć królów Michaela Evansa prezentuje udowodnione fakty oraz legendy na temat tego, jak w średniowieczu ginęli władcy Anglii. W ciekawy sposób opisuje ceremonie i zwyczaje funeralne na dworze, ale przede wszystkim przedstawia, w jaki sposób ówcześni interpretowali śmierć króla, zwłaszcza jeśli następowała ona nagle.

www.sklep.wydawnictwoastra.pl

OD REDAKCJI

Czasy Tudorów nieodmiennie kojarzą się z dworem Henryka VIII, Sinobrodego skazującego na śmierć swoje żony, intrygami i polityką, ale to tylko jeden z aspektów ówczesnego życia.

Niniejszy numer naszego czasopisma pokazuje, że życie toczyło się również poza królewskim dworem. Z dala od wielkich spraw ludzie kochali i nienawidzili, w zaciszu alkowy małżonkowie łamali kościelne prawidła nakazujące współżycie wyłącznie w celach prokreacji, uwiedzione panny na wydaniu poznawały smak zakazanej miłości, a służba uwijała się jak w ukropie, aby zadowolić swoich panów.

Szczególnie gorąco było w ogromnych pałacowych kuchniach, gdzie unosił się zapach pieczonych, duszonych i gotowanych potraw, które w wielkich ilościach trafiały potem na królewskie i arystokratyczne stoły. Niektóre z tych dań nie tylko wybornie smakowały, ale miały sprzyjać leczeniu oziębłości lub niepłodności. Podniesieniu libido służyło wiele ziół, warzyw i owoców, w tym pospolity ziemniak, którego zalety wychwalał sam Szekspir, uważny obserwator ówczesnej obyczajowości i zarazem bohater kilku naszych tekstów.

A co, jeśli przysmaki w przypadku oziębłej lub bezpłodnej pary zawiodły? Wówczas pozostawała modlitwa bądź potępiane przez Kościół czary. W numerze wyjaśniamy, że angielskie czarownictwo było bliskie obrzędom magicznym, i choć kładło nacisk na zdolności czarownicy do rzucania uroków, pozostawało dale-

kie od koncepcji wiedzy oddającej część diabłu, czym różniło się od idei czarownictwa znanego w Europie kontynentalnej.

Czarów i afrodyzjaków nie potrzebowała jednak młoda i zdrowa młodzież, która mogła się nawzajem uwodzić w tańcu. Jako że od panien na wydaniu wymagano nienagannej reputacji, parkiet stawał się jedynym miejscem, gdzie młodzi mogli pozwolić sobie na bliskość bez narażania się na plotki. Wychowanie dziewcząt w owych czasach było niezwykle surowe, lecz jak pokazujemy w numerze, te bardziej temperamentne i odważne niewiele robiły sobie z zakazów i jeśli miały okazję, zdarzało im się uprawiać zakazany seks. Jedną z takich panien była Katarzyna Howard, piąta żona Henryka VIII, którą przedmałżeńskie romanse i swoboda obyczajów doprowadziły w końcu pod katowski topór.

Ponadto w numerze pokazujemy losy Małgorzaty Beaufort i Małgorzaty Tudor oraz wpływowego kardynała i dyplomaty Tomasza Wolseya. Nie mniej ciekawie przedstawia się także wątek rycerza z pistoletem w armii Tudorów i księcia Edwarda Długonogiego, następcy angielskiego tronu, który omal nie zginął z rąk zamachowca podczas swojej wyprawy do Ziemi Świętej.

Zapraszamy także do odwiedzenia naszej strony: tudorowie.pl

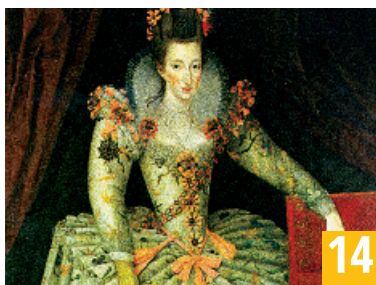
ŻYCZYMY MIŁEJ LEKTURY!



6

Katarzyna Howard – „Róża bez kolców”

Tym razem król Henryk VIII wyglądał na naprawdę zakochanego. Obsypywał Katarzynę drogimi prezentami i spełniał wszelkie zachcianki. Uboga dwórka została królową – historia niemal jak z bajki...



14

Życie seksualne Tudorów

Od roku 1500 aż do początku minionego stulecia angielskich mężczyzn postrzegano jako niezwykle wstrzemięźliwych i mało wylewnych. A jak było w istocie?



32

Hampton Court Palace – królewska kuchnia Tudorów

Królestwo w królestwie – pałacowa kuchnia – stanowiło miejsce odrębne, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i finansowym...



48

Ballady broadside – przeboje muzyki popularnej w dawnej Anglii

W czasach Tudorów gazet nie było, lecz chętnych do czytania o sekretach możliwych tego świata nie brakowało...

HISTORIA MIŁOŚCI

- 6 Agnieszka Sukiennik
Katarzyna Howard – „Róża bez kolców”

W ALKOWIE...

- 14 Barbara Faron
Życie seksualne Tudorów
- 20 Agnieszka Bukowczan-Rzeszut
Afrodyzjaki w czasach Tudorów

ŻYCIE CODZIENNE

- 24 Barbara Faron
Niewinne i dziewicze?
Panny z wyższych sfer
- 32 Małgorzata Bartyś
Hampton Court Palace
– królewska kuchnia Tudorów

LUDZIE KOŚCIOŁA

- 36 Leszek Molendowski
Tomasz Wolsey, kardynał i dyplomata

SZTUKA

- 42 Agnieszka Bukowczan-Rzeszut
Prawdziwa miłość w czasach Tudorów
zaczynała się... na parkiecie!
- 48 Magdalena Loska
Ballady broadside – przeboje muzyki
popularnej w dawnej Anglii

MODA

- 52 Barbara Faron
Czy Elżbieta I kupiła perły
Barbary Radziwiłłówny?

MAGIA I ZABOBONY

- 58 Barbara Faron
Czarownictwo w epoce Tudorów

BIOGRAFIE I LEGENDY

- 62 Anna Wiśniewska
Mażeńskie perypetie
królowej Małgorzaty



Prawdziwa miłość w czasach Tudorów zaczynała się... na parkiecie!

Nie liczyła się pozycja na dworze, uroda czy wpływy. Jeśli młodzieniec pragnął zyskać pozycję sprawnego uwodziciela – musiał nauczyć się tańczyć.



Czarownictwo w epoce Tudorów

Kim jest czarownica? Pomijając wymyślone staruchy w spiczastych kapeluszach, pozostają nam historie ludzi oskarżanych o uprawianie czarnej magii...



Dżihad kontra książę Albionu

Jest noc z 16 na 17 czerwca 1272, miasto Akka w Królestwie Jerozolimskim. Do kwatery księcia Edwarda, angielskiego następcy tronu, zbliża się konno tajemniczy osobnik...

66 Klaudia Kobylańska
Małgorzata Beaufort – święta ikona Tudorów

73 Artur Foryt
Dżihad kontra książę Albionu

81 Artur Foryt
Hamlet i Szekspir

FILM

86 Magdalena Loska
William Szekspir i film

WARTO ZOBACZYĆ

90 Magdalena Loska
Spacer po Stratfordzie, rodzinnym mieście Szekspira

MILITARIA

94 Leszek Molendowski
Rycerz z pistoletem w armii Tudorów

TUDOROWIE

MAGAZYN O HISTORII ANGLII

Redaktor naczelny:
Jacek Małkowski

Zespół redakcyjny:
Aleksandra Marczuk
Barbara Faron
Magdalena Loska
Marcin Kośka

Stale współpracują:
Małgorzata Bartyś
Agnieszka Bukowczan-Rzeszut
Klaudia Kobylańska
Agnieszka Sukiennik
Anna Wiśniewska
Artur Foryt
Leszek Molendowski

Redakcja i korekta:
Magdalena Korczyńska
Agnieszka Wnuk
Magdalena Adamska

Wydawca:
Wydawnictwo Astra s.c.
ul. Radziwiłłowska 26/2
31-026 Kraków
tel. 12 292 07 30
wydawnictwo@astra.krakow.pl

Studio graficzne:
Wydawnictwo Astra

Wydanie cyfrowe:
Wydawnictwo Astra

Okładka:
Kadr z filmu *Dynastia Tudorów*
The Picture Desk/BE&W

ISSN 2450-8586

Druk:
Comernet Sp. z o.o.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów. Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

Zapraszamy na strony:
wydawnictwoastra.pl
sklep.wydawnictwoastra.pl
www.tudorowie.pl
www.facebook.com/
WydawnictwoAstra



8 III 1539

8 marca 1539 roku na Tower Hill został ścięty za zdradę Nicholas Carew – angielski mąż stanu i dworzanin Henryka VIII. W latach młodości Carew był cenionym kompanem Henryka VIII.



13 III 1619

Umiera Richard Burbage, angielski aktor i właściciel teatru. Był przyjacielem Williama Szekspira. Zagrał role tytułowe w jego sztukach (m.in. *Hamlet*, *Otello*, *Ryszard III*, *Król Lear*).



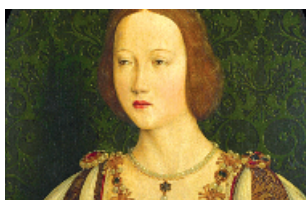
16 III 1485

Umiera Anna Neville, królowa Anglii, małżonka króla Ryszarda III. Anna była córką lorda Warwick, który przeszedł do historii jako Kingmaker – twórca królów.



17 III 1473

Na świat przychodzi Jakub IV, król Szkocji. Jakub, w celu przypieczętowania sojuszu angielsko-szkockiego, poślubił Małgorzatę Tudor, córkę Henryka VII. Z ich związku przyszedł na świat Jakub V, król Szkocji.



18 III 1496

Na świat przychodzi Maria Tudor, młodsza córka Henryka VII i Elżbiety York, królowa Francji jako żona Ludwika XII i późniejsza małżonka Karola Brandona.



21 III 1556

W Oksfordzie, z rozkazu królowej Marii Tudor, zostaje spalony na stosie arcybiskup Tomasz Cranmer.



24 III 1603

W Richmond Palace umiera królowa Elżbieta Tudor, córka Henryka VIII i Anny Boleyn. Jej bezpotomna śmierć pozostawiała otwartą kwestię sukcesji.



26 III 1609

W Mortlake Surrey umiera John Dee, angielski okultysta, alchemik i kabalista, nadworny astrolog królowej Elżbiety Tudor.

2 IV 1502

W Ludlow w Walii umiera angielski następca tronu, książę Artur Tudor, syn Henryka VII i Elżbiety York.



6 IV 1590

Umiera Francis Walsingham, angielski polityk i jeden z najbardziej zaufanych doradców Elżbiety I.



9 IV 1483

W Westminsterze umiera król Anglii Edward IV York, ojciec książąt Edwarda i Ryszarda, którzy zaginęli w Tower, oraz Elżbiety York, przyszłej królowej Anglii, matki Henryka VIII.



20 IV 1534

Z rozkazu Henryka VIII zostaje stracona Elizabeth Barton, zwana Zakonnica z Kent. Barton poniosła śmierć m.in. z powodu wypowiedzania się przeciwko małżeństwu Henryka z Anną Boleyn.



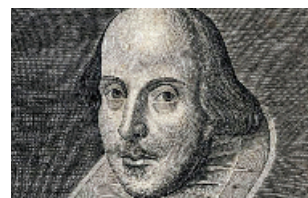
21 IV 1509

W Richmond Palace umiera król Anglii Henryk VII, przekazując władzę w królestwie jednemu żyjącemu synowi, Henrykowi VIII.



23 IV 1616

W Stratford-upon-Avon zmarł William Szekspir, wielki angielski poeta, dramaturg i aktor, powszechnie uważany za jednego z najwybitniejszych angielskich twórców. Według tradycji 23 kwietnia 1564 r. przyszedł na świat.



24 IV 1558

Maria, królowa Szkotów, poślubia Franciszka, delfina Francji i przyszłego króla. Para nie doczekała się potomstwa.



28 IV 1603

Elżbieta I, królowa Anglii, zostaje uroczystie pochowana w opactwie westminsterskim.

